

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סה.

עין משפט
נר מצוה

א) ומתנהו ו: ע"ש,
ב) ולקמן ע"י קידושין
מת: סג. ערסין י"א,
ג) בערך ספר ז' ע"ש.

תורה אור השלם
1 בשביר שנה בשנה
יקרה עמו לא יקדנו
בפרך לעיניך:
ויקרה לא נג

גליון הש"ס

גב' חמשה מפקינן מינה.
עין לעיל דף ס"א ע"ב
מוספות ד"ה רבא וז"ע:
מתני' מרבין על השכר.
עין ז' דף פ"ג ע"ב מוס'
ד"ה דנק: גב' מרשא
ש"י. עין לעיל דף סג
ע"ב מוספות ד"ה ומנ:

הגהות הגר"א

[א] הו"ס ד"ה נקטי
אע"פ כ"י. כ"ז הא לא
הי' אכור ועין מלמנות:

מוסף רש"י

אמר רב פפא כ"י
שכראי לא פסידי רב
פפא מטיל שכר הו' ונדח
י"ב.

דלא נספדי עזדיה. שלא ירגיל להיות בטל וימעלל. נסתרי המ"ו משמשת כדרך המתפעלים בתיבת ש"ן וסמ"ך כאשר יתפעל שר ויאמר תשתרר שהמ"ו מתמלעת להפסיק אותיות השורש וכאשר יאמר בגזירת סף הסתופף מגזירת שח השתוחח וכן כלשון גמרא

משמתי מיסתמין אשתאי אישתקיל:

כי מפקינן מיניה. הרבית בלשון כדרכי אלעזר דלמנר רבית קלוזה יוצאה דיינים דקיימא לן כוותיה לקמן (עמוד ב'): **גלימא לא מפקינן מיניה.** מקחו קיים וקלימא הרבית יחזיר לבעליו: **ולמא ליה כי אגרא אגרא.** כששכרתימי אני בדמים יקרים הללו: **דהוה קא משתרשי לני.** בריוח היתה צהה אלי: **מתני' מרבין על השכר.** בשכר המתנת מעות השכירות: **ואין מרבין על המכר.** בשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש טעמא: **ואם של חדש צדשו.** ואם נתן לי שכר כל חדש צדשו שלל תקדים לי שכר כל השנה יחד נתן לי סלע צדשו: **ואם לגורן.** ואם אמתין לך עד הגורן שתמכור מתצולתך ותתן לי מעותי: **גב' שירות אינה משלמת אלא לבסוף.** מן הדין: **אלא לבסוף.** לסוף הזמן. הלכך כי שקיל מיניה סלע צדשו דהוה להו שנים עשר סלעים אין זה שכר המתנת מעות שהרי לא נתמכר לו לשלם שכירות עד סוף השנה והאי דלמנר ליה אם מעכשיו נתן לי הרי היא לך בעשר סלעים אי הוה מקדים ליה הוה מחיל ליה מדמי השכירות ומוגר ליה צפחות משייה. אבל כיפא גבי מכר משמשך המקח דינו ליתן המעות וכי אמר ליה אם מעכשיו נתן הרי היא לך צאלף הוה הוה דמיה וכי מיטפי עליהו לגורן שכר המתנת מעות הוא: דקו צה. חיפשו אחריה עד שמתלא צה מקרא לסמוך צהה מילתא דתשלומי שכירות לבסוף: **ערשא שרי.** למכור סחורה בהמתנה ביתר מדמיה ובלבד שלא יפרש לו אם מעכשיו הרי הוא לך צפחות אלא ימכור סתם צכך וכן ליום פלוני: **קץ ליה.** אם מעכשיו הרי הוא לך צפחות צדהדיא פריש ליה דשכר המתנה הוא נוטל: **ערשא ידידי שרי.** עושה שכר תמרים היה ומוכר לו בזמן הזול בתשרי כשער של ניסן וממתיך לו עד ניסן: **שיכראי לא פסיד.** אינו מתקלקל והיימי יכול להנתיעו עד ניסן: **וזו לא צריכא.** שאני עשיר ואינו דחוק למכור כשער של עכשיו: **זיל צטר דידהו.** אחרי הלקוחות דאינהו ודאי אגר נטר יהבו ליה למר דלילו הוה להו זוזי הוה שכיח להו שיכרא טובא כשער של עכשיו: **אמר רב חמא ערשא ידידי ודאי שרי.** מוכר פרקמטיא היה מוכר צמקוס הוול כשער שהוא נמכר צמקוס היוקר וממתיך להן וכן מעלין אותו למקוס היוקר והוא מקבל עליו אחריות דכך צהליכה והלקוחות משתכרים צפרקמטיא שלוקחין שם צמעומי ומצייאין לבלא ואחריות החורה עליהם וכיון דלא מקבלי עליהו אחריות לא הוה מלוה גבייהו עד שהפרקמטיא נמכרת והן מקבלין המעות ואופן המעות נעשין עליהם מלוה ואין

ניחא ליה דלא ניסתרי עבדיה. פי' צערוך) לשון סתירה וקלקול וא"ת בלאו האי טעמא נמי פטור דלא תנן (ב"ק ד' טו): גול עבדים והזקינן משלם כשעמ הגזילה אבל שכר פעולתם לא משלם ויש לומר דיש לחלק צין נחת אדעתא דגולונותא לנחת אדעתא דמלאכה דמפליג התם גבי התוקף ספינתו של צבירו ועשה צה מלאכה: **שכירות אינה משתלמת אלא בסוף.** אפילו למ"ד בהגולו קמא (ב"ק ד' טט. ושם ד"ה ואב"א) וצהליש מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה דכ"ע) דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מודה דאינה משתלמת אלא לבסוף כדילפי הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה אלא לבסוף בחלי היום וכשהוא חוזר הרי הוא סוף שאינו רוצה לעשות מלאכה יותר ולא נפקא מינה מההיא פלוגתא אלא לענין קדושין דלי ישנה מתחילה ועד סוף חשיבא מלוה ואין מקדש צה ונפקא מינה נמי להאי דפ"ק דמסכת ע"ז (ד' יט: ושם ד"ה אגמ) הגיע לכיפה שמעמידין ע"ז אסור לצנותה וקאמר בגמרא אם צנה שכרו מותר ומפרש טעמא משום דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ואימת מיתסר צמכוש אחרון מכוש אחרון ליה צה שזה פרוטה: **שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה**

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

האחרת. ואם תאמר דצ"צ דצבורות (ד' ג:) דרשין דלין תורמין מן החדש על הישן משום דכתיב שנה שנה דמשמע אותה שנה ענמה וי"ל דהתם כתיב שנה בלא צ' והכא דרשין מדכתיב שנה בשנה דאמר דמשמע צנה האחרת ואם תאמר דצפרק עד כמה (שם ד' ט: ושם ד"ה שנה) גבי צכור תאכלנו שנה צנה איזו היא שנה הנכנסת צצירתה הו' אומר זו שנה של צכור דלא מניין לשנת עולם שאם נולד צכסליו שנת עולם מסיימת צתשרי יאכל עד כסליו והשתא ה"ל למדרש שלא יהא נאכל עד שנה אחרת ולא צתוך שנתו וי"ל משום דמוכר קרא דנאכל צתוך שנתו דכתיב (שמות כג) ציום השמני מתנו לי:

נקמיי להו שוקא. דלי לאו הכי הוה אסור [א] אע"פ שאחריות הדרך היה על רב חמא שהרי היו טורחין לו להביא סחורתו ולמכרה בשכר הלואתו אבל השתא דנקטי להו שוקא אף צבורתן הו' צציל טורחן וש"י: והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם רב נחמא שרי איתביה רמי בר חמא לרב נחמא ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמא ואם רב פפא מרשא ידידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד וזו לא צריכא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי הו' מר דקא אזלת בתר דידך ה"זיל בתר דידהו דאילו הוה להו זוזי הוה שקלי כי השתא אולת בתר זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא מרשא ידידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמא מרשא שרי איתביה רמי בר חמא לרב נחמא ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמא ואם רב פפא מרשא ידידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד וזו לא צריכא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי הו' מר דקא אזלת בתר דידך ה"זיל בתר דידהו דאילו הוה להו זוזי הוה שקלי כי השתא אולת בתר זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא מרשא ידידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

לם א מיי פ"ו מהל' מלוה ולה ה"י צ סגנו לאון קצג טושי"ע י"ד ס"י קסו סעיף א: ב ב מיי שם פ"ח ה"י טו סגנו שם טושי"ע י"ד ס"י קסא סעיף ח: ג מיי שם טושי"ע שם סעיף ט: ד מיי שם טושי"ע שם סעיף י: ה מיי שם פ"ו ה"י ח סגנו שם טושי"ע י"ד ס"י קעו סעיף ו: ו מיי פ"ח שם הלכה א סגנו שם טושי"ע י"ד ס"י קעג סעיף א: ז מיי ח טושי"ע י"ד ס"י קעג סעיף א: ח מיי פ"ח מהלכות ועין מלוה ולה הלכה ג ועין צמ"ט [טושי"ע שם סעיף י' וס"י קסו]:

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמא מרשא שרי איתביה רמי בר חמא לרב נחמא ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמא ואם רב פפא מרשא ידידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד וזו לא צריכא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי הו' מר דקא אזלת בתר דידך ה"זיל בתר דידהו דאילו הוה להו זוזי הוה שקלי כי השתא אולת בתר זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא מרשא ידידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס: והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר מנה אסור: אמר רב נחמא מרשא שרי איתביה רמי בר חמא לרב נחמא ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמא ואם רב פפא מרשא ידידי שרי מאי טעמא שכראי לא פסיד וזו לא צריכא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי הו' מר דקא אזלת בתר דידך ה"זיל בתר דידהו דאילו הוה להו זוזי הוה שקלי כי השתא אולת בתר זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא מרשא ידידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכסא ונקוט להו שוקא והלכתא